

Årsberetning for Frischsenteret 2000

*Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Ragnar Frisch Centre for Economic Research*

Årsberetning 2000

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning (Frischsenteret) ble stiftet av Universitetet i Oslo med virkning fra 1. januar 1999. Navnet ble valgt for å hedre professor Ragnar Frisch, som i flere tiår var drivkraften i det sosialøkonomiske miljøet i Norge og som i 1969, sammen med Jan Tinbergen, fikk den første Nobelprisen i økonomi. Frischsenterets hovedide er å anvende resultater fra grunnforskningen på aktuelle samfunnsøkonomiske problemstillinger. Det skal gi bedre kunnskapsgrunnlag for beslutningstakere og bidrag til samfunnsdebatten. Samtidig skal impulser gis tilbake til grunnforskningen. Frischsenteret skal også støtte den samfunnsøkonomiske utdanningen som gis ved Universitetet i Oslo, ved engasjement særlig av hovedfags- og doktorgradsstudenter.

1. Oversikt over året 2000

Det andre driftsåret for Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning (Frischsenteret) var preget av fortsatt høy aktivitet. Det ble publisert 11 tidsskriftartikler hvorav seks internasjonalt, to kapitler i fagbøker og rapporter, 17 memoranda fra Økonomisk institutt og 18 rapporter og arbeidsnotater i Frischsenterets serier. I tillegg ble det av ansatte ved Frischsenteret i forbindelse med samarbeidsprosjekter publisert seks rapporter i serier fra andre institusjoner.

Norges forskningsråd finansierte to tredjedeler av aktiviteten gjennom en rekke ulike programmer. Øvrig finansiering var omtrent likt fordelt mellom norske og internasjonale kilder. Den høye andelen internasjonal finansiering er gledelig og bidrar til å stimulere internasjonal kontakt.

Det ble utført i alt 17 årsverk av forskere, stipendiater, vitenskapelige rådgivere, forskningsassistenter og studentassistenter. Styret vil framheve som svært verdifullt at vi gjennom prosjekter finansierer hele seks doktorgradsstipendiater, og at det i 2000 ble skrevet fem hovedoppgaver med prosjektfinansiering.

Resultatet i 2000 ble 791 000 kr. Den økonomiske stillingen til Frischsenteret er god med en egenkapital ved utgangen av 2000 på 8 millioner kr. Utsiktene framover er fortsatt gode, idet det i mai 2001 allerede er avtalt prosjekter tilsvarende omsetningen i 2000. Forutsetningen for fortsatt drift er derfor til stede. Arbeidsmiljøet anses som godt. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Det er registrert 35 sykedager i 2000. Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

2. Forskningstemaer

Utdanning og arbeidsmarked

Arbeidsmarked og utdanning var i år 2000 fortsatt det største området målt ved omsetning og antall årsverk. Prosjektene som er gjennomført, dreier seg om avkastning av utdanning, marginalisering og varighet av arbeidsledighet, familiebakgrunn og inntektsmobilitet, effekter av arbeidsmarkedstiltak, arbeidssøking og arbeidstilbud, inntektsfordeling, lokal lønnsfleksibilitet, innvandreres stilling på arbeidsmarked og pensjonering.

Grunnlaget for mye av forskningen på dette området er ved siden av den teoretiske kompetansen som er bygget opp gjennom mange år, registerbaserte paneldata på individnivå. På grunnlag av informasjon fra en rekke offentlige registre, mottatt fra Statistisk sentralbyrå, er det ved Frischsenteret bygget opp en database med anonymiserte data som gir grunnlag for mange ulike mikroøkonomiske analyser. Databasen blir løpende oppdatert og det er lagt ned en betydelig innsats for å klargjøre data for analyse.

Analyser av avkastning av utdanning bygger på disse dataene. En lang rekke studier, både i Norge og andre land, viser en klar samvariasjon mellom utdanningslengde og arbeidsmarkedssuksess i voksen alder. Det er imidlertid ulike oppfatninger om i hvilken grad denne samvariasjonen kan tolkes som sanne effekter av utdanning, eller om den avspeiler at personer med gode forutsetninger for å lykkes tar lengre utdanning. Samtidig viser studier, også her ved Frischsenteret, at familiebakgrunn er viktig både for utdanningskarrierer og arbeidsmarkedssuksess. Den privatøkonomiske avkastningen av utdanning faller (med ca 10 prosent) når vi korrigerer for en rekke observerbare familiebakgrunnskjennetegn. Ved å sammenlikne søsken tar vi også hensyn til en

rekke uobserverte egenskaper søsken deler, med det resultat at avkastningen faller ytterligere 10 prosent. Anslag basert på tvillinger gir enda klarere indikasjoner på at samvariasjonen mellom utdanning og inntekt i noen grad avspeiler en positiv seleksjon, ved at personer med de beste forutsetningene for å lykkes på arbeidsmarkedet også blir lengre på skolebenken. En aktiv internasjonal litteratur om økonomisk mobilitet mellom generasjoner studerer familiebakgrunnens og oppvekstvilkårenes betydning for personers arbeidsmarkedssuksess som voksen. Et anvendelig empirisk samlemål for dette er andelen av total inntektsvariasjon som kan tilskrives faktorer som søsken deler, målt ved søskenkorrelasjoner. Frischsenteret deltar i en nordisk forskningsgruppe som har publisert en sammenliknende studie av Norden og USA med fokus på brødrekorrelasjoner i inntekt. I tråd med funn i andre studier finner en at familiebakgrunn forklarer en mindre del av inntektsvariasjonen i Norden enn i USA, dvs. brødrekorrelasjonene er signifikant lavere (rundt 0,25, sammenliknet med omkring 0.4 i USA), hvilket indikerer at mobiliteten er høyere i Norden enn i USA. USA er dermed i mindre grad "the country of opportunity" enn Norden.

Innvandrerens suksess på arbeidsmarkedet svinger med konjunktorene. Våre studier viser at innvandreres inntekter er langt mer følsomme overfor endringer i lokal arbeidsledighet enn tilfellet er for majoritetsbefolkningen, både i Norge og i USA. Når en skal studere samvariasjonen mellom botid og arbeidsmarkedssuksess (økonomisk assimilering) blant innvandrere i Norge, gjør konjunktursvingningene i perioden 1987-1995 det vanskelig å skille botids- og konjunktoreffekter, dersom vi ønsker å ta hensyn til at innvandrerkohortene har endret sammensetning over tid. Våre studier viser at botidseffekter for ikke-vestlige innvandrere i Norge er noe mer positive når vi korrigerer for at konjunkturer påvirker innvandrere og norskfødte forskjellig. Vi finner også tegn til at selve botidseffektene er sterkere når arbeidsledigheten er lav. Likevel er inntektsforskjellene mellom ikke-vestlige innvandrere og norskfødte betydelige, selv etter at innvandrerne har bodd 25 år i Norge. Våre data inneholder ingen informasjon om i hvilken grad dette skyldes diskriminering eller ulikhet i kvalifikasjoner i vid forstand (språkkunnskaper, nettverk, jobberfaring, anvendbarhet av utenlandsk utdanning mm). Innvandrere fra vestlige land når

etter få år opp til inntektsnivået blant norskfødte med samme alder og utdanning.

Lønnsfleksibilitet, definert som i hvilken grad lønningene reagerer på endringer i arbeidsledigheten, har stått i fokus for (komparative) studier av lønnsdannelse og arbeidsledighet i lang tid. Vi har studert, både teoretisk og empirisk ved hjelp av mikrodata fra både Norge, Storbritannia og USA, hvordan lønnseffekter av lokale arbeidsmarkedsforhold (ledighet) varierer mellom organisert og uorganisert arbeidskraft. Vi finner både teoretisk og empirisk støtte for at forhandlingsstyrke hos arbeidstakerne gjennom organisering lokalt fører til at den lokale lønnsfleksibiliteten blir mindre.

Også analyser av uttak av tidligpensjon (AFP) bygger på disse dataene. Resultatene tyder på at nivået på mulig disponibel pensjon i forhold til mulig disponibel inntekt som lønsmottaker er en viktig motivasjon for uttak av tidligpensjon og at det nåværende skattesystemet er med på å redusere yrkesaktiviteten blant personer som ennå ikke har nådd ordinær pensjonsalder. Foreløpige resultater tyder videre på at AFP i liten grad er en erstatning for uførepensjon, og at den snarere gir en ytterligere reduksjon av yrkesaktiviteten.

Frischsenteret deltar i et internasjonalt forskningssamarbeid, koordinert og finansiert av et forskningsinstitutt direkte underlagt den japanske regjeringen. Forskningssamarbeidet har gjort - og vil i stigende grad gjøre - det mulig å sammenlikne resultater av virkning av pensjonsordninger på arbeidstilbudet blant eldre i flere land. Vi har allerede i gang fellesarbeid på italienske data. Tyske, japanske og amerikanske data er også tilgjengelig. Formålet med slik internasjonal sammenlikning av resultater er å undersøke hvor mye av den observerte atferden blant eldre arbeidstakere som skyldes forskjeller i budsjettbetingelser, derunder pensjonsordninger, markedsmuligheter, sosiale normer og individuelle preferanser. Prosjektet tillater utvikling av grunnforskningselementer knyttet til ulike modellutforminger fra spillteoretiske analyser av familiers tilpasning til dynamiske programmeringsmodeller estimert på store datasett.

Energi og miljø

Frischsenteret har gjennom flere år gjennomført en omfattende forskningsaktivitet på feltet internasjonale klimaavtaler. Et hovedresultat i litteraturen er at under "idealisererte forutsetninger" kan global

kostnadseffektivitet realiseres enten gjennom en avtale der landene står overfor en internasjonal uniform karbonskatt (alle utslipp beskattes med den samme skatten pr. tonn CO₂), eller gjennom en avtale som fastlegger initialfordelingen av omsettbare kvoter. I 2000 avsluttet Frischsenteret et prosjekt der formålet var å studere ulike aspekter ved internasjonale klimaavtaler når *ikke* alle de idealiserte forutsetningene er oppfylt. Prosjektet sammenliknet også kvoter og avgifter som miljø-økonomiske virkemidler på både nasjonalt og internasjonalt nivå.

I et annet prosjekt som ble avsluttet i 2000 (samarbeid med SSB) har vi studert hvorvidt økt eksport av gass fra Norge, enten direkte eller i form av gasskraft, gir økte totalutslipp av CO₂ i verden. Prosjektet hadde som formål å svare på dette spørsmålet ved å benytte økonomiske simuleringmodeller. Generelt avhenger klimavirkningen av et komplisert samspill mellom økonomiske, institusjonelle og politiske forhold. Klimaeffekten av at Norge eksporterer mer gass eller gasskraft avhenger bl.a. av mulighetene for internasjonal handel med kraft, de nasjonale energimarkedene (markedsstruktur), de landspesifikke energi- og miljøavgiftene og internasjonale klimaavtaler. Dessuten kan virkningene de nærmeste årene bli vesentlig forskjellig fra de langsiktige virkningene, f.eks. som følge av mer bruk av fornybare energikilder over tid, eller økt omfang av kombinert produksjon av kraft og fjernvarme.

I prosjektet har vi tatt utgangspunkt i at Norge øker utvinningen av gass, og at den økte gassmengden enten eksporteres direkte, eller brukes til produksjon av gasskraft i Norge. For hvert av disse to alternativene har vi analysert mange forhold som påvirker klimaeffekten av norsk energieksport. Våre hovedkonklusjoner er som følger:

- *På kort sikt* gir økt utvinning av gass i Norge *lavere* totalutslipp i Vest-Europa. Dette gjelder enten gassen brukes til gasskraftproduksjon i Norge, eller eksporteres direkte. Reduksjonen er størst når gassen brukes til produksjon av gasskraft i Norge. Denne konklusjonen gjelder både når markedene er effektive, og under ufullkommen konkurranse.
- *På lang sikt* gir økt utvinning av gass i Norge *lavere* totalutslipp i Vest-Europa hvis det ikke er tillatt med investeringer i atomkraft. I motsatt fall gir økt utvinning av gass i Norge *høyere* totalutslipp i Vest-Europa.

Som ofte er tilfellet med slike analyser, avhenger resultatene av modellutforming og forutsetninger. Spesielt vil framtidige teknologiendringer i kraftproduksjonen kunne gi andre resultater. Dessuten vil iverksettelse av Kyoto-avtalen endre de institusjonelle rammebetingelsene. Analysene bygger likevel på den beste kunnskap tilgjengelig i dag og konklusjonene er forholdsvis klare.

De teoretiske prosjektene på dette feltet tar opp utforming av internasjonale miljøavtaler når det er markedsimperfeksjoner (for eksempel arbeidsledighet) i de deltakende landene; hvorvidt en bør supplere en internasjonal miljøavtale med internasjonal koordinering av miljøpolitikken i de deltakende landene; og egenskaper ved såkalte frivillige miljøavtaler sammenliknet med mer tradisjonelle virkemidler som miljøskatter og direkte reguleringer.

Frischsenteret deltar også i arbeidet med tredje hovedrapport fra FNs "Intergovernmental Panel on Climate Change".

Helse

Forskningen ved Frischsenteret under Helseøkonomisk forskningsprogram ved Universitetet i Oslo (HERO) har dekket en rekke temaer under områdene finansiering og organisering av helsesektoren; etterspørselen etter helse, helsetjenester og helseforsikring; og prioritering og nyttekostnadsanalyser av helsetiltak. Prosjekter har tildels blitt gjennomført i samarbeid med de øvrige partene i HERO-programmet og med andre helseøkonomiske miljøer. Resultater fra prosjektene utgis primært i HEROs skriftserie.

I teoretiske arbeider har særlig forholdet mellom privat og offentlig produksjon av helsetjenester stått sentralt, bl.a. i samspill med helseforsikring og genetisk testing. Etterspørselen etter helse er også modellert som adaptiv prosess, og det arbeides med modeller for å forklare røyking og andre avhengighetsforhold. Empiriske analyser er gjort bl.a. av effektiviteten til psykiatriske poliklinikker for barn og ungdom, der en finner store forskjeller i produktivitet mellom klinikker som tar utgangspunkt i ulike fagtradisjoner. Tilsvarende analyser av effektivitet og kvalitet i allmennlegetjenesten finner at ventetid (på legekantoret) er det kvalitetsaspektet som betyr mest for ressursbruken. For å oppnå kortere ventetid hos legen kreves altså større ressursinnsats eller færre konsultasjoner.

I et eget prosjekt for Sosial- og helsedepartementet finansiert utenom HERO ser en på muligheten for spesialiserings- eller samdriftsfordeler i produksjon av sykehustjenester. I 2000 er det også nedlagt endel arbeid i å bygge opp en oversikt over helseøkonomiske datakilder i Norge. Mer informasjon om de enkelte prosjektene og publikasjonene finnes på HERO's egne websider, www.sv.uio.no/hero.

Offentlig økonomi

Det er gjennom flere år bygget opp kompetanse på produktivitetmåling og metoder for styring og finansiering av virksomhet som ikke foregår i et vanlig marked. I denne tradisjonen ble det i 2000 gjennomført produktivitetsanalyser av høgskolesektoren, og av arbeidskontorene i samarbeid med Institutt for Samfunnsforskning. Analysene har lagt vekt på å gjennomføre en grundigere vurdering og testing av modellspesifikasjoner enn det som har vært vanlig tidligere. Forskningen har også tatt opp problemer med måling av kvalitet, og basert på empirisk materiale fra helseøkonomiforskningen er det utviklet metoder til å ta hensyn til målefeil og utvalgsfeil som ofte finnes i slike variable når de er basert på tilfredshetsundersøkelser. I et samarbeid med BI analyseres spørsmålet om valg mellom offentlig og privat drift.

Utviklingsøkonomi

Prosjektet *Liberalisering, fattigdom og omfordeling* har som formål å studere omfordeling som et virkemiddel for å oppnå økonomisk vekst og utvikling i fattige land som står overfor økende internasjonal konkurranse. Spesiell oppmerksomhet er viet utslagene av sosial konflikt som opptøyer, opprør, vold og kriminalitet. Forskningen konsentrerer seg om samfunn med høy grad av ulikhet i inntekter, rettigheter, eiendom og innflytelse. Viktige eksempler er land i Øst-Europa og i det sørlige Afrika. Målet er å utvikle nye teoretiske tilnæringsmåter kombinert med sammenlignende empiriske studier. Arbeidet har konsentrert seg om tre problemstillinger.

Hvordan påvirker samspillet mellom kriminalitet og produktive aktiviteter den økonomiske utviklingen? Vi har identifisert to viktige mekanismer som kan føre til kriminalitetsskapt fattigdomsfeller: 1) I et land (for eksempel Sør-Afrika) med høy arbeidsledighet vil mange velge, eller føle seg tvunget til å velge, kriminalitet som en måte å overleve. Som et resultat av

kriminaliteten møter produktiv virksomhet høye kostnader, investeringene blir lave, ordinær sysselsetting vil stagnere og arbeidsledigheten vil forbli høy. 2) I et land (for eksempel Russland) med svak beskyttelse av eiendom og knapphet på entreprenører vil en del entreprenører finne det mer profitabelt å etablere kriminell virksomhet enn lovlig produktiv virksomhet. Som et resultat holdes landets inntekt lav og avkastningen av lovlig virksomhet forblir lav. Muligheten for å havne i en av disse kriminalitetsskaptede fattigdomsfellene stiller store krav til økonomisk politikk. Det blir blant annet avgjørende at økonomien ikke beveger seg utover de kritiske nivåene der en selvforsterkende kriminalitetsspiral setter inn.

Hva bestemmer den folkelige støtten til, eller motstand mot, økonomiske reformer? Vi har arbeidet med å identifisere tapere og vinnere ved reformer som strukturtilpasningsreform og jordomfordeling. De umiddelbare taperne ved strukturtilpasningsreform er arbeidere som blir arbeidsledige i for eksempel offentlig sektor eller importkonkurrerende virksomhet. Dersom ikke reformen skaper investeringer og vekst, slik at disse taperne raskt nyter godt av reformens positive effekter, risikerer reformen å bli reversert. Et eksempel på relevansen av slike mekanismer er utviklingen i Zimbabwe på 1990-tallet. Zimbabwe er også et eksempel på at jordreform er viktig brikke i den politiske prosessen. Etter 20 år med løfter er det ennå ikke gjennomført grunnleggende jordreform. En viktig grunn til at reformen ikke gjennomføres er at politisk innflytelsesrike grupper vil tape på en slik reform. Samtidig er det med jevne mellomrom opportunt for myndighetene å bruke løfter om jordreform til å roe massene.

Hvordan kan økonomiske forhold forklare omfanget av voldelige konflikter i land med svake myndigheter? Store deler av Afrika er preget av borgerkrig eller liknende konflikter. Disse konfliktene har ikke avtatt på 1990-tallet på tross av positive politiske faktorer som øket demokratisering, redusert innblanding fra supermaktene og opphevelse av apartheidpolitikken i Sør-Afrika. En forklaring på at det stadig er et høyt konfliktnivå er at konfliktene dreier seg om råderett over rike naturressurser og ikke om politisk innflytelse i seg selv. I tillegg kan redusert stormaktsinnblanding ha virket destabiliserende snarere enn stabiliserende. Grunnen kan være at det under den kalde krigen i mange land var en viss balanse mellom to grupper, begge med sterk støtte.

Denne balansen er nå erstattet av et komplekst konfliktbilde med en rekke større og mindre grupper som alle ser sin mulighet til å bedre sin posisjon.

3. Publisering og formidling

I 2000 ble det i tilknytning til prosjekter utgitt seks artikler i internasjonale tidsskrifter, fem i norske tidsskrifter og to kapitler i fagbøker og rapporter. Frischsenteret har en egen rapportserie med åtte utgivelser og en arbeidsnotatserie med fem utgivelser i 2000. Memorandumserien ved Sosialøkonomisk institutt utgis i samarbeid med Frischsenteret og 18 av disse publikasjonene inngikk i prosjekter ved Frischsenteret i 2000. Seks arbeider ble utgitt i publikasjonsserier ved andre institusjoner. En samlet oversikt over publikasjonene finnes på web-sidene, www.frisch.uio.no og er gjengitt i vedlegget til denne årsberetningen. Medarbeidere ved senteret holdt i alt 57 innlegg på faglige konferanser og seminarer.

Det ble i alt holdt 11 brukerrettede foredrag på ulike seminarer og konferanser.

Frischsenteret var arrangør av det årlige norske forskerseminaret om "Utdanning og arbeidsmarked", avholdt i Stavern i juni 2000. Det er finansiert av Norges forskningsråd og samlet omkring 40 deltakere.

Sammen med Økonomisk institutt og Senter for helseadministrasjon var Frischsenteret medarrangør av "Oslo Workshop on Health Economics" på Gardermoen.

I 2000 var det mer enn 50 oppslag i massemedia i forbindelse med prosjektresultater. Omkring halvparten av oppslagene dreide seg om analysene av virkningen på utslipp av karbondioksyd ved bygging av norske gasskraftverk.

Alle publikasjoner bortsett fra tidsskriftartikler er lagt ut i full tekst på Frischsenterets WEB-sider.

4. Utdanning

Ved siden av forskningen er den høyest prioriterte oppgaven ved Frischsenteret å bidra til den utdanning i samfunnsøkonomi som gis ved Universitetet i Oslo. I tråd med dette har vi hvert år hatt hovedfagsstudenter, og i 2000 skrev fem

studenter hovedoppgave på prosjekter ved Frischsenteret. Videre var det i 2000 seks doktorgradsstudenter, tre på arbeidsmarkedsprosjekter, to på helseøkonomiprogrammet og en på miljøprosjekter. Midlertidige engasjementer som forskningsassistenter for kandidater med hovedfag før overgang til annen job gir også verdifull erfaring i forskning og prosjektarbeid, og i 2000 hadde tre kandidater slike engasjementer.

Tre av forskerne var sensorer ved eksamen ved Økonomisk institutt.

5. Nettverk

I tillegg til det utstrakte samarbeidet med Økonomisk institutt hadde Frischsenteret i 2000 prosjektsamarbeid med forskere ved det Juridiske og det Medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo, Handelshøyskolen BI, Institutt for samfunnsforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelig universitet, Statistisk sentralbyrå, Handelshøyskolen i Århus, Stockholms universitet, Universitetet i Gøteborg, Åbo Akademi, University of Warwick (England), Universitetet i Torino (Italia), Kansas State University (USA), The Pennsylvania State University (USA), University of Colorado at Boulder (USA) og Northwestern University (USA). Gjennom et prosjekt finansiert av den japanske regjeringen er Frischsenteret med i ett nettverk med 15 framstående økonomiske fagmiljøer, blant dem Brookings Institution og Wharton Business School (USA), CESifo (Tyskland), IIASA (Østerrike), CEPR (England), University of New South Wales (Australia) og University of Tokyo.

6. Økonomi og finansiering

Omsetningen i 2000 økte til 15 millioner kr fra 13,8 i 1999, mens resultatet gikk litt ned fra 840 000 kr til 791 000 kr hovedsakelig på grunn av kostnader ved utvidelse av lokalene. Frischsenteret har ingen basisfinansiering og Forskningsrådet sto i 2000 for 2/3 av omsetningen, med hovedvekten fra programmene "Sysselsetting og arbeidsmarked", "Kompetanse, utdanning og verdiskaping", "Velferdsprogrammet", SAMRAM, "Helsetjenester og helseøkonomi" og "Offentlig sektor i endring". 15 prosent av finansieringen kom fra internasjonale kilder og 19 prosent fra innenlandske oppdragsgivere, hovedsakelig fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Sosial- og helsedepartementet, Finansdepartementet og Kirke-, undervisnings- og

forskningsdepartementet. Av den internasjonale finansieringen kom halvparten fra nordiske kilder og halvparten fra et prosjekt hvor Frischsenteret deltar sammen med 15 framstående forskningsmiljøer i Europa, USA og Japan er med i et prosjekt om problemer knyttet til aldringen i befolkningen, med særlig vekt på problemene for pensjonssystemet. Prosjektet går over to år, er finansiert av den japanske regjeringen og har en samlet økonomisk ramme tilsvarende 50 millioner kr, hvorav vi mottar omkring 4 millioner kroner.

Ut fra den langsiktige finansieringssituasjonen hadde det imidlertid vært ønskelig også med noe finansiering fra EU, siden en betydelig del av norsk forskningsfinansiering går gjennom EU. Ingen av de prosjektforslagene vi har vært med på til EU har fått finansiering, men vi vurderer nye framstøt.

7. Organisasjon og medarbeidere

Frischsenteret er en uavhengig stiftelse med råd og styre hvis medlemmer er oppnevnt av Norges forskningsråd, Universitetet i Oslo og de ansatte. Forskningssjefen har den daglige ledelsen. Frischsenteret har en samarbeidsavtale med Universitetet i Oslo, samarbeider nært med Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo, og holder til i Forskningsparken i Gaustadbekkdalen. Lokalene her ble samlet og noe utvidet i år 2000.

Frischsenteret hadde i 2000 seks forskere, seks stipendiater, 18 vitenskapelige rådgivere og fem andre assosierte vitenskapelige medarbeidere, hvorav 15 ved Økonomisk institutt. Administrasjonen besto av en forskningssjef og en sekretær. Alle forskerne har doktorgrad og den gjennomsnittlige erfaringen fra anvendt forskning er 8 år.

Forskningssjef:	Erik Hernæs
Administrasjonssekretær:	Gry Nystrøm
Forskere:	Rolf Golombek, Sverre Kittelsen, Snorre Kverndokk, Halvor Mehlum, Knut Røed, Oddbjørn Raaum
Vitenskapelig assosierte:	Professor Geir Asheim, Professor Grete Botten, Professor Bernt Bratsberg, Stipendiat Christian Brinch, Research Fellow Sheetal Chand, Professor Vidar Christiansen, Førsteamanuensis Dag Morten Dalen,

Professor Erling Eide, Professor Nils-Henrik M. von der Fehr, Professor Finn R. Før Sund, Førsteamanuensis Harald Goldstein, Professor Michael Hoel, Førsteamanuensis Tor Iversen, Førsteamanuensis Espen Moen, Professor Karl O. Moene, Reader Robin Naylor, Professor Tore Nilssen, Førsteamanuensis Tone Ognedal, Professor Jon Strand, Professor Steinar Strøm, Professor Jon Vislie, Professor Michael Wallerstein, Stipendiat Zhiyang Jia, Forsker Rolf Aaberge

Doktorgradsstipendiater: Fredrik Haugen, Ole Jørgen Røgeberg, Erik Magnus Sæther, Ove Wolfgang, Tao Zhang, Tom Erik Aabø

Forskningsassistenter: Dag F. Edvardsen, Morten Nordberg

Studentassistenter: Ingvild Almås, Bergljot B. Barkbu, Cornelius Chikwama, Christer Af Geijerstam, Kjersti Hernæs, Dag S. Holen, Olga Ivanova, Gry S. Kopperud, Guri G. Kjæserud, Bjørnar A. Kvinge, Evguenia Motchenkova, Merethe Nordling, Lars Raaum, Marina Tsygankova, Elisabeth Ugreninov, Remy Åserud

Medlemmene av rådet er: Professor Steinar Strøm (leder), Professor Erling Eide, Professor Nils-Henrik M. von der Fehr, Førsteamanuensis Harald Goldstein, Forsker Snorre Kverndokk, Avdelingsdirektør Ola Ribe, Forsker Ingvild Svendsen, Ekspedisjonssjef Sigurd Tveitereid

Medlemmene av styret er: Professor Finn R. Før Sund (leder), Professor Olav Bjerkholt, Professor Michael Hoel, Konserndirektør Sverre Munck, Forsker Oddbjørn Raaum og seniorrådgiver Gunvor Strømsheim. (1.1 2001 gikk Anne Alvik og Kari Dalane ut av styret og Sverre Munck og Gunvor Strømsheim trådte inn.)

8. Utsikter framover

Det er i april 2001 kontraktsfestet prosjekter for et like stort beløp som omsetningen i 2000. Etter 2001 går imidlertid mange flerårige programmer ut, særlig innen utdanning og arbeidsmarked. Vi vil derfor arbeide med ny langsiktig finansiering. En forlengelse av det japanske prosjektet er planlagt med ny søknad sommeren 2001. Det ventes dessuten nye programmer fra Norges forskningsråd, blant annet KUNI (Kunnskapsgrunnlaget for nærings- og innovasjonspolitikken). Oppstart av dette programmet er planlagt til 2002. Vi vil også vurdere satsing innen telekommunikasjon. Dette er en sektor som er i sterk vekst og som byr på store forskningsmessige utfordringer også innen samfunnsøkonomi. Vi har dessuten kontakt med utenlandske forskningsmiljøer som arbeider på dette feltet.

Mulighetene for fortsatt finansiering av det aktivitetsnivået vi nå har vurderes som gode, og vi planlegger å øke forskerstaben noe i 2001 og i 2002.

Oslo, 09.05.2001

Styret i Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Finn R. Førsund (styreleder)

Gunvor Strømsheim

Olav Bjerkholt

Sverre Munck

Michael Hoel

Oddbjørn Raaum

Erik Hernæs (daglig leder)

Rapportering 2000

1. Tidsskriftartikler og bokkapitler

Fehr, N.-H. von der "Betingelser for effektiv konkurranse på de nye telemarkeder", *Sosialøkonomen*, årgang 54, nr. 3, 28-35.

Hernæs, Erik, Sollie, Marte og Strøm, Steinar "Early Retirement and Economic Incentives", *Scandinavian Journal of Economics*, Vol 102, No 3, 2000

Kverndokk, S., L. Lindholt og K. E. Rosendahl, «Stabilisation of CO₂ concentrations: Mitigation scenarios using the Petro Model», *Environmental Economics and Policy Studies*, vol. 3, no. 2, s. 195-224, 2000.

Kverndokk, S., «Innspill til Samarbeidsutvalget for klimaforskning fra et sosialøkonomisk ståsted», i *Fakta grunnlaget og utfordringene i klimaforskningen*, Konferanserapport, Radisson SAS Scandinavia Hotel, Oslo, 17. november 1999. Norges Forskningsråd. Publisert i 2000.

Moene, Karl Ove og M. Wallerstein: Institutions, inequality and social policy. *Sosialøkonomen*, 2000, 54.

Røed, Knut og Tao Zhang: What Hides Behind the Rate of Unemployment? *Nordic Journal of Political Economy*, Vol. 26 (2000).

Røed, Knut: Ny arbeidsdeling i et fornyet Solidaritetsalternativ? *Sosialøkonomen*, No. 2, 8-11 (2000).

Røed, Knut: Arbeidsledighetens varighet over konjunktursyklusen. *Søkelys på arbeidsmarkedet*, Vol. 17 (2000).

Røed, Knut: Arbeidsledighet, stabiliseringspolitikk og lønnsdannelse - Er kollektiv lønnsmoderasjon en farbar vei mot lav arbeidsledighet? Vedlegg 2 til NOU 2000:21 *En strategi for sysselsetting og verdiskapning*.

Raaum, Oddbjørn: Union Wage Effects; Does Membership Matter?", with Erling Barth and Robin A. Naylor, *The Manchester School of Economic Studies*, Vol 68 (3), 259-275.

Raaum, Oddbjørn og Tom Erik Aabø: "The Effect of Schooling on Earnings: Evidence on the role of family background from a large sample of Norwegian twins", *Nordic Journal of Political Economy*, Vol 26 (2), p. 95-114.

Strand, Jon: Wage bargaining and turnover costs with heterogeneous labor and asymmetric information. *Labour Economics*, 7, 2000, 95-116.

Strand, Jon: Mobilitetskostnader i arbeidsmarkedet: Nyere teori og praktiske implikasjoner. *Norsk Økonomisk Tidsskrift*, 114, 2000, 111-133.

Kommer i 2001:

Hernæs, Erik "Fewer in Number But Harder to Employ – Incidence and Duration of Unemployment in an Economic Upswing ", kommer i *Scandinavian Journal of Economics*, Vol 104, No 4, 2001

Hoel, M. og L. Karp: "Taxes and quotas for a stock pollutant with multiplicative uncertainty", revidert versjon juli 2000. Kommer i *Journal of Public Economics*

Hoel, M.: "International trade and the environment: How to handle carbon leakage", revidert versjon januar 2000. Kommer i *Frontiers of Environmental Economics* (Folmer, Gabel, Gerking, and Rose, eds, Edward Elgar 2001)

Kverndokk, S., Berg, E. og P. Boug, «Norwegian Gas Sales and the Impacts on European CO₂ Emissions», kommer i *Energy Economics*, 2001.

Kverndokk, S. og A. Rose, «Externalities, Efficiency and Equity», kommer i Jeroen C. J. M. van den Bergh (ed.) *Environmental Economics*, Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS), United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), 2001-2.

Kverndokk, S., K.E. Rosendahl og Berg, E.: Oil exploration under climate treaties, kommer i *Journal of Environmental Economics and Management*, 2001.

Mehlum, H.: Capital accumulation, unemployment and self-fulfilling failure of economic reform, Kommer i *Journal of Development Economics*.

Mehlum, H.: Zimbabwe: Investments, credibility, and the dynamics following trade liberalization, kommer i *Economic Modelling*.

Mehlum, H.: Speed of adjustment and self-fulfilling failure of economic reform, *Journal of International Economics*, 53, 149-167, 2001.

Mehlum, H.: Should I stay or should I go? On relative deprivation and migration dynamics, kommer i *Review of Development Economics*.

Moene, Karl Ove: Would you like to shrink the welfare state? The opinion of European citizen. (Comments on Titi Boeri, Axel Børsch-Supan and Guido Tabellini:) *Economic Policy*, 2001

Moene, Karl Ove: Implications of ethnic diversity.(Comments on Paul Collier:) *Economic Policy*. 2001

Moene, Karl Ove: Targeting and the Political Support for Welfare Spending (with M. Wallerstein.) *Economics of Governance*, 2001, 2, 3-24

Strand, Jon: Effects of Progressive Taxes under Decentralized Bargaining and Heterogeneous Labor, kommer i *International Tax and Public Finance*.

2. Memoranda fra Økonomisk institutt og Frischsenteret

Røgeberg, Ole Jørgen: Married Men and Early Retirement Under the AFP Scheme, Memorandum nr 2.

Jia, Zhiyang: Family Labor Supply when the Husband is Eligible for Early Retirement: Some Empirical Evidences, Memorandum nr 4.

Raaum, Oddbjørn og Pål Longva: Earnings Assimilation of Immigrants in Norway - A Reappraisal, Memorandum nr 5.

Fehr, Nils-Henrik von der og Lone Semmingsen: Influencing bureaucratic Decisions, Memorandum nr 9.

Hernæs, Erik and Steinar Strøm, Family Labour Supply when the Husband is Eligible for Early Retirement, Memorandum nr 13.

Røed, Knut og Tao Zhang: Labour Market Transitions and Economic Incentives, Memorandum nr 15.

Hoel, Michael og P. Shapiro: Transboundary environmental problems with a mobile population: is there a need for a central policy, Memorandum nr 16.

Røed, Knut og Morten Nordberg: Have the Relative Employment Prospects for the Low-Skilled Deteriorated after All?, Memorandum nr 19.

Røed, Knut og Tao Zhang: A Note on the Weibull Distribution and Time Aggregation Bias, Memorandum nr 23.

Førsund, Finn R. og Nikias Sarafoglou: On The Origins of Data Envelopment Analysis, Memorandum nr 24.

Mehlum, Halvor, Karl Ove Moene og Ragnar Torvik: Predator or Prey? Parasitic enterprises in economic development, Memorandum nr 27.

Hoel, Michael og Tor Iversen: Genetic testing when there is a mix of public and private health insurance, Memorandum nr 31.

Strand, Jon: Competitive effort and employment determination with team production, Memorandum nr 33.

Kverndokk, Snorre og Knut Einar Rosendahl: CO2 mitigation costs and ancillary benefits in the Nordic countries, the UK and Ireland: A survey, Memorandum nr 34.

Strand, Jon: Tax distortions, household production and black market work, Memorandum nr 35.

Geir B. Asheim, Anne Wenche Emblem and Tore Nilssen, Health Insurance: Treatment vs. Compensation, Memorandum nr 40.

Hoel, Michael og Erik Magnus Sæther: Private health care as a supplement to a public health system with waiting time for treatment, Memorandum nr 41.

3. Rapporter og arbeidsnotater fra Frischsenteret og HERO

Nordberg, Morten, Hvem er de ledige? En økonometrisk analyse av arbeidsledighetens sammensetning i Norge på 1990-tallet, Rapport nr 1.

Edvardsen, Dag Fjeld, Finn R. Førsum og Eline Aas, Effektivitet i pleie- og omsorgssektoren, Rapport nr 2.

Aune, F.R., R. Golombek, K.E. Rosendahl og S.A.C. Kittelsen, Norge i et liberalisert europeisk energimarked, Rapport nr 3.

Røed, K., H. Torp, I. Tuveng og T. Zhang, Hvem vil og hvem får delta? Analyser av rekruttering og utvelgelse av deltakere til arbeidsmarkedstiltak i Norge på 1990-tallet, Rapport nr 4.

Golombek, Rolf, Sverre A.C. Kittelsen og Ove Wolfgang, Deregulering av det vest-europeiske gassmarkedet – korttidseffekter, Rapport nr 5.

Eide, Erling, Oversikt over litteratur om svart arbeid og skatteunndragelser, Rapport nr 6.

Brinch, Christian, Arbeidstilbud i vedvarende gode tider, Rapport nr 7.

Golombek, Rolf, Arent Greve og Ken Harris, Miljøreguleringer av norsk treforedlingsindustri, Rapport nr 8.

Hernæs, Erik and Steinar Strøm, Empirical Specification of the Model in "Early Retirement and Economic Incentives", Arbeidsnotat nr 1.

Eide, Christian L. Wold, Forholdene på arbeidsmarkedet, økonomiske incentiver og risikoen for å bli yrkeshemmet, Arbeidsnotat nr 2.

Barkbu, Bergljot Bjørnson, Koordinering av inntektsoppgjørene i Norge og Sverige 1961-1999, Arbeidsnotat nr 3.

Haugen, Fredrik, Incentivvirkninger av skatte- og pensjonsregler, Arbeidsnotat nr 4.

Nordling, Merethe, Dynamisk arbeidstilbud, Arbeidsnotat nr 5.

Kopperud, Gry Stine, Betalingsvillighet for behandlingsgaranti - analyse av en befolkningsundersøkelse, Hero Skriftserie nr 4.

Kverndokk, Snorre, Why do people demand health?, Hero Skriftserie nr 5.

Kvinge, Bjørnar A., Pengene eller Livet? -en studie av betalingsvillighet for livreddende helseprosjekter, Hero Skriftserie nr 8.

Hoel, Michael and E.M. Sæther, Private health care as a supplement to a public health system with waiting time for treatment, Hero Skriftserie nr 9.

Kjæserud, Guri Galtung, Inkludering av pasienters vurderinger i en effektivitetsanalyse av norske allmenpraktikere - korrigering av feil i variable i DEA, Hero Skriftserie nr 10.

4. Rapporter og notater i serier ved andre institusjoner

Edvardsen, Dag, Hege Torp og Sverre A. C. Kittelsen, 2000, Evaluering av formidling. En effektivitetsanalyse av arbeidskontorenes samlede virksomhet basert på DEA, Institutt for samfunnsforskning, Rapport 8:2000

Førsund, Finn R.: An economic interpretation of the compensation mechanism in the RAINS model, Interim Report IR-00-36, IIASA.

Goldstein, Harald: Kompendium "En kort innføring i sannsynlighetsregning", til bruk under sosialøkonomi mellomfag og gitt ut i Akademikas Unipub-kompendier serie.

Kverndokk, S., L. Lindholt og K. E. Rosendahl: «Stabilisation of CO₂ concentrations: Mitigation scenarios using the Petro Model», Discussion Papers no. 267, februar 2000, Statistisk sentralbyrå.

Kverndokk, S., Brekke, K. A. og K. Nyborg: «An Economic Model of Moral Motivation», Discussion Papers no. 290, desember 2000, Statistisk sentralbyrå.

Raaum, Oddbjørn, A. Björklund, T. Eriksson, M. Jännti og E. Österbacka: "Brother correlations in earnings in Denmark, Finland, Norway and Sweden compared to the United States", IZA Discussion paper no. 158. Forthcoming in Journal of Population Economics.

5. Faglige foredrag

Chand, Sheetal:

"The IMF Monetary Model at 50- Time to Replace the Paradigm?" Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo, seminar, 7 Januar.

"Russlands kapitalflukt" med Kalle Moene, Høgskolen i Finnmark, 4 April, Tromsø.

"Rent Grabbing and Russia's Economic Collapse", 2000 European Public Choice Society Meeting, 26 April, Sienna, Italy.

"Restructuring Incentives for Promoting Growth" St. Petersburg University, 8 Juni, Seminar.

"Stabilizing Emerging Economies: Some Fiscal Policy Criteria" International Institute of Public Finance, Annual Meeting, Sevilla, Spain, August 30.

Edvardsen, Dag: "Determinants of efficiency in the norwegian labour marked offices" Union College, Schenectadym, New York, USA, juni 2000 Arrangør: NAPW.

Fehr, Nils-Henrik von der:

"Influencing bureaucratic decisions", Cambridge University, mai 1999.

"Influencing bureaucratic decisions", Oxford University, juni 1999.

"De nye telemarkedet", 5. norske telekonferanse, Oslo, oktober 1999.

"Konkurransopolitikk", Sosialøkonomenes forening, Oslo, april 2000.

"Influencing bureaucratic decisions", European Economic Association, Bolzano, august 2000.

Førsund, Finn R.:

"On the calculation of Farrell efficiency measures: The evolvement of linear programming", Union Collece, Schenectady, The North American Productivity Workshop (NAPW) June 2000, (sammen med Sverre Kittelsen).

"Efficiency analyses of banks", Ipswich Australia, University of Queensland, the International DEA Symposium 2000.

Golombek, Rolf:

"Liberalising the Energy Markets of Western Europe - A Computable Equilibrium Model Approach", IAEEs (International Association of Energy Economists) europeiske konferanse i Bergen, 20.8-1.9.

Hernæs, Erik: "Early retirement and Economic Incentives Among Married Men" EALE/SOLE, Milano 2000.

Hernæs, Erik og Strøm, Steinar: "Lessons from Norwegian Pension Reforms", Innlegg på International Forum of the Collaboration Projects in Autumn 2000 (Osaka), Economic Research Institute, Economic Planning Agency, Government of Japan.

Hoel, Michael:

"Transboundary Environmental Problems with a Mobile Population: Is There a Need for Central Policy?" Seminar gitt ved Centre for Economic Policy Research, Research School of Social Sciences, The Australian National University (Canberra) april 2000.

"Taxes versus quotas for a stock pollutant" og "Carbon leakage and its implications for environmental policy". "Seminar on International Policies - Design of International Agreements and Economic Instruments" Dragerup, 4-5 mai (arrangert av UNEP Centre Risø og Univ. Of Southern Denmark).

"Transboundary Environmental Problems with a Mobile Population: Is There a Need for Central Policy?" presentert på den årlige konferansen til EAERE, Kreta, juni 2000.

"Transboundary Environmental Problems with a Mobile Population: Is There a Need for Central Policy?" presentert på den årlige konferansen til EEA, september 2000 (Bolzano).

"Nasjonal implementering: kvoter eller skatter" Innlegg på seminar FNI 27/9 om klimapolitikk.

"Allocating greenhouse gas emissions among countries with mobile populations" på konferansen UCF/CentER International Conference on Environmental Economics and Policy i Orlando 30/11-2/12 2000.

"Private health care as a supplement to a public health system with waiting time for treatment" presentert på seminar på NHH våren 2000.

Iversen, Tor:

"Impact of the public/private mix of health insurance on genetic testing". 22. nasjonale forskermøte for økonomer - 4. og 5. januar 2000, Norges Handelshøyskole, Bergen.

Kittelsen, Sverre A.C.:

"The determinants of productivity and efficiency in Norwegian employment offices" m/Dag Fjeld Edvardsen og Hege Torp, North American Productivity Workshop, Union College, Schenectady, NY, USA, 15.-17.6.2000.

"Errors in Survey Based Quality Variables in Efficiency Models of Primary Care Physicians" m/Guri Galtung Kjæserud, North American Productivity Workshop, Union College, Schenectady, NY, USA, 15.-17.6.2000.

"Errors in Survey Based Quality Variables in Efficiency Models of Primary Care Physicians" m/Guri Galtung Kjæserud, 21st Nordic Health Economists' Study Group, University of Lund, Sweden, 24.-26.8.00.

"Effektivitet og kvalitet i allmennlegetjenesten" m/Guri Galtung Kjæserud, HERO sommerseminar, Solstua, Oslo, 8.6.00.

Kverndokk, Snorre:

Uncertainties, catastrophes and climate change, forelesning for Colorado College, National Center for Atmospheric Research, Boulder, 11. april 2000.

Stabilisation of CO₂ concentrations: Mitigation scenarios using the Petro model, seminar på Department of Economics, University of Colorado at Boulder, 28. april 2000.

Stabilisation of CO₂ concentrations: Mitigation scenarios using the Petro model, seminar på Battelle – Pacific Northwest National Laboratory, Washington DC, 6. juli 2000.

Climate policies and induced technological change: Which to choose, the carrot or the stick? Seminar på Department of Energy, Environmental and Mineral Economics, The Pennsylvania State University, University Park, Pennsylvania, 2. oktober 2000.

Optimal Oil Exploration under Climate Treaties, Seminar på Department of Energy, Environmental and Mineral Economics, The Pennsylvania State University, University Park, Pennsylvania, 3. oktober 2000.

Climate policies and induced technological change: Which to choose, the carrot or the stick? Seminar på Institute of Behavioral Science, University of Colorado at Boulder, 9. oktober 2000.

An Economic Model of Moral Motivation, seminar på Department of Economics, University of Colorado at Boulder, 20. oktober 2000.

Om FNs Klimapanel, onsdagslunsj på Frischsenteret, 16. februar, 2000.

An Economic Model of Moral Motivation, onsdagslunsj på Frischsenteret, 20. desember, 2000.

Moene, Karl Ove:

LOS's konferanse om utdanning, Bergen (arbeidsmarked).

Finansdepartementets lederkonferanse, Oslo (Offentlig sektor i endring/arbeidsmarked).

Forskningsrådet, Leangkollen, Oslo (arbeidsmarked) .

Economic Policy, I Lisboa, (Fattigdom og Utvikling) og i Paris (Offentlig sektor i endring).

Sosialøkonomenes Høstkonferanse. (Offentlig sektor i endring/arbeidsmarked).

UDs konferanse om korrupsjon, Oslo (Fattigdom og utvikling).

NUPIs konferanse of ulikhet, Oslo (Fattigdom og utvikling).

MacArthur Foundation, MIT, Boston (Fattigdom og utvikling).

European Economic Association, Italia (Fattigdom og utvikling).

NHH, Bergen (en forelesning, ett seminar, Fattigdom og utvikling).

Ognedal, Tone:

"Should the standard of evidence be lower for white collar crime", August, Arrangør: European Economic Association, Bolzano, Italia.

Røed, Knut:

Labour Market Transitions and Economic Incentives. Årskonferansen til European Society of Population Economics, Bonn, 15. juni, 2000.

Røgeberg, Ole Jørgen:

Hvorfor Beckers teori om rasjonell avhengighet er en dårlig teori. November, Forskningsparken, Arrangør: HERO.

Raaum, Oddbjørn:

"The Economic Return to Schooling A study of Norwegian Brothers", presented at

- First World Congress of SOLE/EALE, Universita Cattolica, Milan, July 2000 ,
- Norwegian Labour Workshop in Stavern, June 2000
- Summer Workshop, University of Warwick, July 2000

"Earnings assimilation of immigrants under changing macroeconomic conditions:

Evidence from Norway and the United States"

Presentert - NFR seminar (Sysselsettingsprogrammet) Voksenåsen seminar 19-20 October 2000,

- NFR seminar, Voksenåsen 1 Desember 2000.

Strand, Jon:

"Labor unions versus individualized bargaining with heterogeneous labor"

Presentasjon ved EALE/SOLE's felleskonferanse, Milano, juni 2000.

Strøm, Steinar: "Family Labour Supply When the Husband is Eligible for Early retirement" CESifo, Venice Summer Institute 2000.

Retirement and Economics Incentives, ESPE/Bonn.

Wolfgang, Ove:

"Explaining the eco correlation" Norges Handelshøyskole, Bergen, januar, Sosialøkonomenes Forening.

"Liberalisation of the Energy Markets in Western Europe – Will Natural Gas Transmission Lines be Expanded?" IIASA, Laxenburg, Østerrike. Oktober, Arrangør: IIASA.

6. Brukerrettede foredrag

Eide, Erling:

"Svart arbeid og skatteunndragelser", Oktober 2000, Skattedirektoratet.

Førsund, Finn R.:

Malmquist analysis of electricity distribution, foredrag NVE mars.

Samme tittel som ovenfor, foredrag Helsinki School of Business, mai.

Galtung, Guri Kjæserud:

"Mål og moter: Om effektivitet og kvalitet i primærhelsetjenesten", Presentasjon på HEROs seminarserie, Oslo, 23.2.00

Hoel, Michael:

"Private helsetjenester og -forsikringer: Tegn på et dårlig offentlig Helsevesen eller et samfunnsøkonomisk fornuftig supplement til den offentlige sektoren?", foredrag på HERO's konferanse Gardermoen mai 2000. Den andre nasjonale helseøkonomikonferanse, 22.til 23. mai, Gardermoen, Oslo Arrangør: Helseøkonomisk forskningsprogram ved Universitetet i Oslo (HERO).

Kittelsen, Sverre:

"Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker er lite effektive, men hva så?", m/Jon Magnussen, Den 2. nasjonale helseøkonomikonferansen, HERO, Gardermoen, 22.-23.5.00

Ognedal, Tone:

"Forskning rundt svart økonomi. Presentasjon av forprosjekt og litteraturstudie". Rica Travel Hotel, Gardermoen, september. Arrangør: Skattedirektoratet/ Samarbeidsforum mot svart økonomi

Røed, Knut:

Arbeidsledighetens varighet over konjunktursykelen. Seminar, institutt for samfunnsforskning, 14. april 2000.

Arbeidsledighet, stabiliseringspolitikk og lønnsdannelse. Modellutvalget, Finansdepartementet. 16. mai 2000.

Arbeidsledighet og lønnsdannelse. ECON, 1. august 2000.

Skatt, effektivitet og fordeling. Skatteøkonomisk avdeling, Finansdepartementet, Soria Moria, 6. november 2000.

7. Populære framstillinger, avisartikler, debattinnlegg mm

Chand, Sheetal med K.O. Moene: 'Russlands Kapitalflukt', (Russia's Capital flight) kronikk i Aftenposten 1 februar 2000.

Chand, Sheetal med F. Førstund: 'OPEC som redningsmann', (OPEC as saviour) kronikk i Aftenposten 29 mars 2000.

N.-H. von der Fehr, "Staten som eier", Praktisk Økonomi & Finans, nr. 1, 2000, 24-31.

N.-H. von der Fehr, "Ut av løse luften", Dagens Næringsliv, 8.8.00

Golombek, R. og S. Kverndokk, «Gasskraftverk og Kyotoavtalen - Vi må få en avklaring på norsk klimapolitikk », kronikk i *Dagsavisen*, 14. februar, 2000.

Golombek, Rolf og Snorre Kverndokk: Intervju i Aftenposten (januar 2000) om gasskraftverk.

Hoel, Michael "Norway's response to the Kyoto agreement: A comprehensive system of tradable quotas for greenhouse gas emissions." Seminar gitt ved "Centre for Resource and Environmental Studies", Australian National University (Canberra) april 2000

Hoel, Michael: populær-foredrag "miljøpolitikk i en liten åpen økonomi" på Umeå universitet 17. november 2000, i tilknytning til Umeå universitets høytidsdag 18/11-2000.

Hoel, Michael "Taxes on motor fuel should not be reduced", trykket i CESifo Forum 1 (4), winter 2000

Stiftelsen Frischsenteret

Resultatregnskap		2000	1999
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
	Note		
Driftsinntekter			
Driftsinntekter		<u>14 998 376</u>	<u>13 756 015</u>
Sum driftsinntekter		<u>14 998 376</u>	<u>13 756 015</u>
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	1	9 494 317	8 138 959
Avskrivning varige driftsmidler	2	310 104	321 976
Andre driftskostnader		<u>4 747 137</u>	<u>4 735 828</u>
Sum driftskostnader		<u>14 551 558</u>	<u>13 196 763</u>
Driftsresultat		<u>446 818</u>	<u>559 252</u>
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekter		347 877	287 241
Andre finanskostnader		-2 974	-6 431
Netto finansinntekter		<u>344 903</u>	<u>280 810</u>
Ordinært resultat		<u>791 721</u>	<u>840 063</u>
DISPONERINGER OG OVERFØRINGER			
Til fond for anvendt forskning		<u>791 721</u>	<u>840 063</u>

Stiftelsen Frischsenteret

Balanse per 31. desember		2000	1999
	Note		
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Edb-utstyr	2	627 000	432 000
Pensjonsmidler Vesta	3	247 289	119 753
Aksjer		50 000	50 000
Sum anleggsmidler		<u>924 289</u>	<u>601 753</u>
Omløpsmidler			
Kundefordringer		2 870 708	3 367 752
Andre fordringer		20 870	9 178
Opptjente inntekter		1 515 351	2 491 764
Forskuddsbetalte kostnader		910 254	685 092
Bankinnskudd og kontanter (herav bundet 377.956)		6 618 386	5 107 524
Sum omløpsmidler		<u>11 935 569</u>	<u>11 661 310</u>
SUM EIENDELER		<u>12 859 858</u>	<u>12 263 063</u>
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Stiftelseskapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		<u>200 000</u>	<u>200 000</u>
Opptjent egenkapital			
Fond for anvendt forskning		7 757 392	6 965 671
Sum opptjent egenkapital		<u>7 757 392</u>	<u>6 965 671</u>
Sum egenkapital		<u>7 957 392</u>	<u>7 165 671</u>
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Kompetansegjeld	4	2 032 863	1 553 624
Sum avsetning og forpliktelser		<u>2 032 863</u>	<u>1 553 624</u>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		693 571	1 036 349
Skyldige offentlige avgifter		832 009	657 675
Forskudd fra kunder		48 000	745 832
Tidsavgrensninger og annen kortsiktig gjeld		1 296 023	1 103 912
Sum kortsiktig gjeld		<u>2 869 603</u>	<u>3 543 768</u>
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		<u>12 859 858</u>	<u>12 263 063</u>

Oslo, den 9. mai 2001

I styret for Stiftelsen Frischsenteret

Finn R. Førsumd
styrets leder

Michael Hoel
styrets nestleder

Olav Bjerkholt

Sverre Munch

Gunvor Strømsheim

Oddbjørn Raaum

Stiftelsen Frischsenteret

Noter til regnskapet 2000

Generelt

Stiftelsen Frischsenteret (tidligere SNF - Oslo) ble fisjonert fra SNF med virkning fra 1.1. 1999.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler avskrives som hovedregel lineært over antatt økonomisk levetid. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mot mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Opptjente ikke mottatte inntekter balanseføres. Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Regnskapsføring av pensjonskostnader skjer i samsvar med Foreløpig Norsk RegnskapsStandard for Pensjonskostnader. I henhold til denne standarden er de kollektive pensjonsordninger behandlet som ytelsesplaner. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjening på basis av forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang mv. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen.

Note 1 Lønnskostnader, godtgjørelser, antall ansatte

	2000	1999
Lønn og feriepenger	7 302 384	6 163 350
Arbeidsgiveravgift	1 109 835	894 182
Kompetanseavsetning	529 875	351 224
Styrehonorar	71 000	71 000
Pensjonspremie	535 175	436 707
Refusjon sykepenger	(37 014)	-27 948
Andre sosiale kostnader	110 598	183 351
Endring pensjonsforpliktelse	(127 536)	67 094
Sum	<u>9 494 317</u>	<u>8 138 959</u>

Noter til regnskapet pr. 31. desember 1999

Ytelser til ledende personer / godtgjørelser

	<u>Daglig leder</u>	<u>Styret</u>
Lønn	588 743	
Styrehonorar		71 000
Pensjonspremie (etter 2% pensjonstrekk)	104 971	

Revisor

Kostnadsført honorar til revisor utgjør kr 60.000 og vedrører i sin helhet ordinær revisjon.

Stiftelsen Frischsenteret

Ansatte

Selskapet hadde ved årets slutt 46 ansatte, tilsvarende tall i 1999 var 44. Antall nedlagte årsverk i 2000 er 17. Lån til ansatte utgjør per 31.12.00 kr 9.105.

Note 2 Anleggsmidler

	Inventar	Edb- utstyr	Sum
Kostpris 1.1.2000		1 214 840	1 214 840
Tilgang i året	61 271	443 833	505 104
Avgang i året		0	0
Anskaffelseskost 31.12.00	61 271	1 658 673	1 719 944
Akkumulerte avskrivninger 1.1.2000	-	782 840	782 840
Årets ordinære avskrivninger	2 271	307 833	310 104
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2000	2 271	1 090 673	1 092 944
Bokført verdi 31.12.2000	59 000	568 000	627 000
Avskrivningssatser ordinære avskr.	30 %	30 %	

De ordinære avskrivningene foretas etter lineært prinsipp.

Note 3 Pensjonspremiefond / pensjonsforpliktelser

Ved fisjonen ble Stiftelsen Frischsenteret godtgjort for en beregnet andel av innestående pensjonsmidler som ikke kunne splittes på den enkelte lønnstaker i Vesta på kr 457.512. Kredittilsynet har godkjent denne delingen.

Stiftelsens netto innestående pensjonsmidler er beregnet til 247.289 av aktuar per 31.12.2000.

Grunnlaget for beregningen av årets pensjonskostnad for ytelsesplanene er basert på antall opptjeningsår, lønnsnivå samt følgende forutsetninger:

Diskonteringsrente	7,00 %
Årlig lønnsvekst/økning i G	3,30 %
Årlig regulering av pensjoner	2,00 %
Avkastning på pensjonsmidler	7,00 %
Fratredelseshyppighet	2,00 %

Periodens pensjonskostnad fremkommer slik:	2000	1999
<i>Ytelsesplaner:</i>		
Nåverdien av årets opptjening	362 221	265 095
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	155 933	115 040
Beregnet brutto pensjonskostnad	518 154	380 135
Estimert avkastning på pensjonsmidlene	-163 329	-86 892
Resultatførte estimatendringer og avvik		0
Netto pensjonskostnad	354 825	293 243
Arbeidsgiveravgift	83 960	41 347
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	438 785	334 590

Stiftelsen Frischsenteret

Pensjonsforpliktelser/-midler i balansen fremkommer slik:	2000	1999
Brutto pensjonsforpliktelser 01.01	2 023 562	1 705 012
Brutto pensjonsforpliktelser pr 31.12	2 745 768	2 023 562
Pensjonsmidler pr 01.01	2 143 315	1 434 347
Pensjonsmidler pr 31.12	2 993 057	2 143 315
Netto pensjonsmidler pr 31.12	<u>247 289</u>	<u>119 753</u>

Note 4 Kompetansegjeld

Kompetansegjeld er opptjent tid til kompetanseoppbygging for forskerne og forskningssjef per 31.12.2000 vurdert etter gjeldende lønnsatser inkludert arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader. Tiden kunne også vurderes til alternativ-verdi, det vil si det samlede inntektsbortfall ved uttak av kompetansetiden.

Denne alternativ-verdien er per 31.12.2000 beregnet til er kr 3.097.955.

Frischsenteret

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning er en uavhengig stiftelse opprettet av Universitetet i Oslo. Frischsenteret utfører samfunnsøkonomisk forskning i samarbeid med Sosialøkonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Forskningsprosjektene er i hovedsak finansiert av Norges forskningsråd, departementer og internasjonale organisasjoner. De fleste prosjektene utføres i samarbeid mellom Frischsenteret og forskere ved andre norske og utenlandske forskningsinstitusjoner.

**Frischsenteret
Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf: 22958810
Fax: 22958825
frisch@frisch.uio.no
www.frisch.uio.no**